

CONSTITUIREA GRUPURILOR DE INTERES ECONOMIC

LECT.UNIV.DRD. ARDELEANU-POPA CARMEN

Facultatea de Drept, Universitatea din Oradea, horia_ardeleanu@yahoo.com

LECT.UNIV.DRD. VIDICAN COSMIN

Facultatea de Științe Economice, Universitatea din Oradea, cvidican@uoradea.ro

Résumé

Cet ouvrage analyse la problématique concernant les groupements d'intérêt économique, a nouveau concept dans la législation roumaine . L'apparition de cette personnes morales est considérés a prouve de procès de harmonisation de législation roumaine avec la législation communautaire dans la matière de droit commercial et dans la contexte de la intégration européenne..

1. Noțiunea de grup de interes economic

O premieră legislativă în țara noastră o constituie reglementarea grupurilor de interes economic prin prevederile Titlului V din Legea nr.161/2003. Aceasta reprezintă o dovadă a continuării procesului de armonizare a legislației române cu legislația comunitară în materia dreptului comercial.

Reglementarea grupurilor de interes economic este inspirată din modelul oferit de Codul comercial francez, unde grupul de interes economic a fost creat pentru a permite întreprinderilor și societăților comerciale să se adapteze și să se dezvolte în cadrul unei piețe în expansiune. El a fost conceput ca o structură juridică situată între societatea comercială și asociație, în care primordială în organizarea și funcționarea ei este voința membrilor care o constituie. Potrivit doctrinei franceze, grupurile de interes economic sunt entități care, respectând independența juridică și economică a participanților, le permite acestora să pună în comun mijloace de producție, în scopul dezvoltării mai eficiente a activității.

Conceptul de grup de interes economic – G.I.E. – este conturat de legiuitorul român în art. 118 alin.1 din Legea nr.161/2003. Potrivit acestui text legal, grupul de interes economic este acea asociere dintre două sau mai multe persoane fizice ori juridice, constituită pe o perioadă determinată sau nedeterminată, în scopul înlesnirii ori dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității respective.

Grupul de interes economic reprezintă un mecanism flexibil, deoarece majoritatea normelor care o reglementează sunt dispozitive. Totodată, grupul de interes economic este o structură deschisă atât persoanelor fizice cât și juridice care în lipsa oricărei distincții legale pot fi de natură variată: societăți comerciale, societăți civile, asociații, persoane juridice de drept public, etc.

Grupul de interes economic este o persoană juridică cu scop patrimonial care poate avea calitatea de comerciant sau necomerciant. Grupul care posedă calitatea de comerciant poate îndeplini, în nume propriu, cu titlu principal și într-o manieră obișnuită toate faptele de comerț necesare realizării scopului său.

Activitatea grupului are întotdeauna un caracter accesoriu față de activitatea membrilor ei. Astfel, un grup de interes economic nu poate avea drept scop obținerea de profituri pentru sine, dar dacă din activitatea grupului rezultă profit, acesta va fi distribuit în totalitate, în mod obligatoriu, între membrii grupului, cu titlu de dividende, în cotele prevăzute în actul constitutiv sau, în lipsa unei stipulații, în părți egale.

Grupul de interes economic nu trebuie confundat cu un grup de societăți, deoarece în primul caz grupul nu are control real asupra activității membrilor săi, în schimb ce, în cel de-al doilea caz este vorba despre o concentrare economică a unor societăți și este evidentă existența unui control al respectivului grup de societăți asupra tuturor membrilor săi.

2. Trăsăturile grupului de interes economic

Grupul de interes economic prezintă următoarele trăsături: caracteristice:

1. grupul de interes economic este o asocier bazată pe un contract; el poate cuprinde două sau mai multe persoane fizice sau juridice, comercianți sau necomercianți, fără a putea depăși 20 de persoane.
2. grupul de interes economic este o persoană juridică, cu toate consecințele care decurg din această calificare; prin urmare, are calitatea de subiect de drept și participă în nume propriu la raporturile juridice.
3. Grupul de interes economic are un scop patrimonial, el constituindu-se în scopul înlesnirii sau dezvoltării activității economice a membrilor săi, precum și al îmbunătățirii rezultatelor activității respective.
4. Grupul de interes economic răspunde pentru obligațiile sale față de terți. Fiind persoană juridică, grupul răspunde pentru obligațiile asumate față de terți. Potrivit legii, răspunderea membrilor este nelimitată și solidară pentru obligațiile grupului, dacă nu există o stipulație contrară. DE asemenea, răspunderea membrilor are un caracter subsidiar, ea operând numai dacă grupul, pus în întârziere nu plătește în termen de 15 zile.

3. Natura juridică a grupului de interes economic

Din analiza prevederilor art. 118 alin.2 din Legea nr. 161/2003, rezultă că grupul de interes economic –G.I.E. poate avea o natură civilă sau comercială, putând dobândi calitatea de comerciant sau necomerciant. Criteriul de diferențiere îl constituie natura faptelor juridice pe care le săvârșește ori a actelor juridice pe care le încheie. Prin urmare, trebuie analizată natura operațiunilor economice menționate în obiectul de activitate, dacă acestea sunt fapte de comerț sau nu.

Determinarea calității de comerciant sau necomerciant a grupului de interes economic are importanță, atât din punct de vedere procedural (competența de soluționare a eventualelor litigii în care este parte un grup de interes economic aparține instanței civile sau comerciale), cât și din punct de vedere material, substanțial, adică dacă se aplică legea civilă sau comercială.

Un aspect interesant și o noutate în legislația română o constituie faptul că, indiferent de natura sa, civilă sau comercială, regimul juridic al grupului de interes economic este stabilit printr-o lege care, prin conținutul ei și prin trimiterile pe care le face (la Legea nr.31/1990 a societăților comerciale republicată, Legea nr.26/1990 privind registrul comerțului, republicată, Ordonanța de urgență a Guvernului privind simplificarea unor formalități administrative pentru înregistrarea și autorizarea funcționării comercianților nr. 76/2000, republicată) are un caracter comercial.

În consecință, reglementările aplicabile comercianților se aplică și necomercianților, respectiv grupurilor de interes economic care, potrivit obiectului de activitate (fapte și acte juridice civile) sunt necomercianți.

4. Constutuirea grupurilor de interes economic

Grupul de interes economic se constituie printr-un contract semnat de toți membrii, în cheiat în formă autentică, care este actul constitutiv al grupului și se înmatriculează în registrul comerțului.

Contratul prin care se constituie grupul trebuie să îndeplinească condițiile de validitate prevăzute în art. 948 Cod civil cu privire la convenții, adică: capacitatea, consimțământul, obiectul și cauza, precum și condiția formei autentice care este cerută de lege ad validitatem. Dacă grupul se constituie cu capital, contractul va prezenta ca element specific și aporturile asociaților

Actul constitutiv al grupului de interes economic prezintă următoarele caractere juridice:

- are un caracter *solemn*, deoarece încheierea actului în formă autentică este cerută ad validitatem, sub sancțiunea expresă a nulității;
- are un caracter *oneros*, fiecare membru al grupului urmărește înlesnirea sau dezvoltarea propriei sale activități economice și îmbunătățirea rezultatelor acesteia;
- are un caracter *comutativ*, când se constituie cu aport, întinderea obligației de aport și natura acesteia sunt cunoscute din momentul încheierii contractului;
- are un caracter *plurilateral*, se încheie între cel puțin 2 membri și maxim 20 membri;
- are un caracter civil sau comercial, în funcție de natura activității

Actul constitutiv al grupului de interes economic trebuie să cuprindă elementele stabilite de art.122 din Legea nr.161/2003: identificarea grupului prin cele două atribute, denumirea, precedată de sintagma „Grup de interes economic” și sediul, cu precizarea domeniului și a activității principale, precum și a naturii comerciale sau necomerciale a activității, capitalul social subscris și vărsat în cazul existenței acestuia și toate celelalte aspecte legate de felul aporturilor, modul de evaluare a aporturilor în natură, durata grupului, precum și clauze referitoare la administrarea, controlul de gestiune, eventualele sedii secundare, modul de dizovare și lichidare a grupului.

Poate avea calitatea de membru a grupului de interes economic orice persoană fizică sau juridică care care desfășoară activități economice.

În ce privește persoanele fizice, pot fi membri ai unui grup de interes economic toate acele persoane care desfășoară activități economice potrivit Legii nr. 507/2002 privind

organizarea și desfășurarea unor activități economice de către persoane fizice, fie că acestea îndeplinesc condițiile pentru a fi comercianți, fie că sunt necomercianți, inclusiv asociațiile familiale. De asemenea, pot fi membri ai unui grup de interes economic micii meseriași, meșteșugarii, artizanii, în general toate persoanele fizice care realizează activități economice în condiții legale.

În legătură cu persoanele fizice care exercită profesii liberale (avocați, notari, medici), considerăm că și aceste persoane pot avea calitatea de membru al unui grup de interes economic, atâta timp cât legiuitorul nu distinge.

În privința persoanelor juridice, față de dispozițiile cu caracter general cuprinse în art. 118 alin. 1, neexistând vreo excepție, concluzia care se desprinde este aceea că orice persoană juridică poate avea calitatea de membru într-un grup de interes economic, fie că este o persoană juridică de drept public, fie că este o persoană juridică de drept privat.

Grupul de interes economic dobândește personalitate juridică de la data înmatriculării sale în registrul comerțului. Cererea de înmatriculare va fi formulată de administratorii grupului sau de un împuternicit al acestora, în termen de 15 zile de la data autentificării actului constitutiv. Autorizațiile de funcționare a grupului se solicită de către Biroul unic din cadrul oficiului registrului comerțului, în condițiile O.U.G. nr.76/2001.

Pentru opozabilitate față de terți, grupul de interes economic trebuie să publice integral în Monitorul Oficial actul constitutiv al grupului și ulterior, actele de modificare a acestuia și mențiunile referitoare la codul de înregistrare, data și locul înregistrării și, în final, radierea grupului.

Bibliografie

1. St. Cârpenaru, *Drept comercial român*, Ed. All Beck, București, 2004;
2. S. Angheni, M. Volonciu, C. Stoica, *Drept comercial*, Ed. All Beck, București, 2004;
3. C. Roș, M.L. Tec, *Dreptul societăților comerciale*, Ed. Mirton Timișoara, 2004;
4. R.P. Vonica, *Dreptul societăților comerciale*, Ed. Lumina Lex, 2000;
5. R.I. Motica, L. Bercea, *Drept comercial român*, Ed. Lumina Lex, București, 2005;
6. E. Cârcei, *Constituirea grupurilor de interes economic*, *Revista de drept comercial* nr.9/2003, p.58;
7. D.A.P. Florescu, T. Mrejeru, G. Bălașa, *Drept societar*, Ed. Lumina Lex, București, 2003;